

SUP-HE:n tilannekatsaus

Jussi Kauppila

Jätealan yhteistyöryhmä 19.4.2022

Esityksen sisältö

- I. Valmisteluaikataulu ja direktiivin täytäntöönpanon tilanne
- II. Lausuntopalautteen pohjalta valmisteltavat muutokset

Jatkovalmistelun aikataulu

- Lausuntokierros päättyi 17.2.2022
- Jatkovalmistelu huhti-toukokuun vaihteeseen mennessä
- Seuraavaksi lainsäädännön arviointineuvosto, Kuthanek, kääntäminen, laintarkastus (ruuhkaa, aikatauluarvio 2 kk)
- HE:n antamisessa tavoite vko 35 (to 1.9.)
- Käsittely eduskunnassa alkusyksystä, voimaan 2023 alusta (välttämättömin siirtymäsäännöksin)
- Asetukset (2 muutosta, yksi uusi): lausunnoille loppukeväästä

SUP-direktiivin täytäntöönpanon tilanne

Art.	Velvoite	Täytäntöönpano Suomessa
4	Kertakäyttöisten annospakkausten ja muovimukien kulutuksen vähentäminen vuosina 2022-2026	Ympäristöministeriön ja toimialojen välinen green deal allekirjoitettu 3/2022, VALTSU hyväksytty 3/2022
5	Tuotekiellot (muovipillit, aterimet, sekoittimet, jne.)	SUP-asetus 771/2021 annettu jätesäädöspaketin yhteydessä
6	Tuotevaatimukset: muovikorkit kiinni, PET-pullojen kierrätysmuovin käyttövelvoite	SUP-HE:n yhteydessä asetuksissa
7	Merkintävaatimukset	SUP-asetus 771/2021 annettu jätesäädöspaketin yhteydessä
8	Laajennettu tuottajavastuu (ml. siivoustoimet): muovia sisältävät pakkaukset ja juomamukit, kalastusvälineet, tupakantumpit, kosketuspyyhkeet ja ilmapallot	SUP-HE:n yhteydessä jätelaissa ja asetuksissa
9	Erilliskeräysvaatimukset	Pääosin jo jätelaissa, loput SUP-HE:n yhteydessä laissa/asetuksissa
10	Valistustoimenpiteet	Pääosin jo jätelaissa, tarkennuksia asetuksiin SUP-HE:n yhteydessä

Lausuntopalaute

- Yleistä
 - N. 70 lausuntoa
 - kehuaan direktiivin tavoitetta, mutta haukutaan valittuja keinoja sekä komission täytäntöönpanosäädösten viivästymistä ja tulkinnanvaraisuutta; muovisten annospakkausten ja juomamukien Green Deal saa kiitosta
- Kritiikin kohteita
 - Muovin ja kertakäyttöisen muovituotteen määritelmät/SUP-velvoitteiden soveltamisala; etenkin metsäteollisuuden huoli eräistä tuotteista
 - SUP-tuottajien jätehuolto- ja siivouskustannusvastuun määrittäminen ja siihen liittyvä oikeussuojajärjestelmä
 - Pienten pakkaustuottajien kohtelu/valvonta
 - Kalastusvälineiden tuottajavastuuta koskevan sääntelyn raskaus/kustannukset tuottajille
 - Hampaattomuus tupakantumpeista aiheutuvaan roskaantumiseen puuttumisessa; 63 % muoviroskista (kpl) tupakantumpeja eikä tuottajavastuulla ennaltaehkäistä ongelmaa

Keskeiset määritelmät

- **muovin ja kertakäyttöisen muovituotteen määritelmät**
 - tulevat direktiivistä ja komission guideline-dokumenteista,
 - ei mahdollista tehdä kansallisia lainsäädäntöratkaisuja lainsäädännössä, eikä myöskään järkevää tehdä itsenäisiä tulkintoja perusteluissa tai ohjeistuksessa
 - viime kädessä valvontaviranomaisten (PIR-ELY, TUKES) tulkinnat yksittäistapauksissa ratkaisevat
 - jatkuvaa keskustelua toiminnanharjoittajien ja viranomaisten välillä

Pk-yritysten kohtelu pakkausten tuottajavastuussa

- Lausuntoversion ehdotus: liikevaihtorajan poistaminen ja ns. palvelupakkausten tuottajan määrittely (tuottajana pidettäisiin ko. pakkausten valmistajaa tai maahantuoja)
- Jatkovalmistelun pohjalta esitettävät muutokset
 - ”Palvelupakkausten tuottajan” määritelmän laajentaminen kattamaan myyntipaikalla täytettävien pakkausten lisäksi myös maa- ja puutarhataloudesta saatavien jalostamattomien tuotteiden pakkaamiseen käytetyt pakkaukset;
 - Paalimuovien (jotka täyttävät pakkauksen määritelmän) sulkeminen tuottajavastuun ulkopuolelle
 - kevennetyt raportointimenettelyt pienille tuottajille
 - tuottajayhteisön huolehdittava hallinnollisten maksujen kohtuullisuudesta – ei tässä vaiheessa uutta sääntelyä, PIR-ELY harkitsee

Eräiden SUP-tuottajien kustannusvastuu 47a-f §

- Jatkovalmistelussa muutoksia korvausperusteisiin ja korvausten maksamismenettelyyn
- Korvaukset perustuisivat
 - kuntien ilmoittamiin todellisiin jätehuolto- ja siivouskustannuksiin (tilinpäätös) ja
 - Koostumusselvityksessä/VN asetuksessa oleviin jakoperusteisiin SUP-tuoteryhmien välillä
- PIR-ELY:n valituskelpoisen päätös jokaisen tuottajayhteisön tai tuottajan maksamasta korvauksesta
- Tuottajat maksavat korvaukset ensin PIR-ELYlle, joka tilittää ne edelleen kunnille
- Kunnan kustannukset: 2023-2024 sovittu kiinteä kustannusperuste, sen jälkeen kuntien ilmoittamat todelliset kustannukset

Kalastusvälineitä koskeva tuottajavastuu

- Tuottajan keräystä/vastaanottoa koskeva siirtymäaika (2029) pois (mm. Kuntaliitto, MMM);
 - Muutetaan siten, että tulee voimaan 1.1.2025
- MMM/tuottajat haluavat rajata soveltamisalan merelle direktiivin mukaisesti;
 - ei mahdollista toteuttaa järkevällä tavalla eikä oikeudenmukaista
- MMM/tuottajat haluavat rajata vapakalastuksen ulos;
 - direktiivi ei mahdollista; sen sijaan voidaan rajata vapakalastusvälineiden keräys laissa niin, että sen saa toteuttaa kampanjaluonteisesti
- MMM/tuottajat haluaisivat tuottajien vapaammin harkittavissa olevan keräysverkoston, joka ei miltei osin?) olisi sidottu kalastussatamiin;
 - mahdollista, mutta ei välttämättä järkevää/tehokasta; enemmän kustannuksia tuottajille
 - kalastussatamissa tulisi jo nyky sääntelyn perusteella olla kalastusvälinejätteen vastaanottoa; ks. MySL (1672/2009) 9 luvun 1 §

Tupakantumpeista aiheutuva roskaantumisen

- Tehokkainta ja yksinkertaisinta olisi kieltää muovifiltrit
 - mutta se olisi tekninen kaupaneste (notifiointimenettely)
- Tupakantumppien keräilyastioiden merkittävä lisääminen tuottajien kustannuksella?
 - Valmisteilla, sopiva määrällinen vaatimus 1 per 100 /200/300 asukasta?
 - Ruotsi: tuottajien huolehdittava erilliskeräyksestä yhteistyössä kuntien kanssa, keräilyastioita oltava riittävä määrä roskaantumisen estämiseksi, tavoitteena 50 %:n vähennys 2030 mennessä
- Roskaamisesta annettavan rikesakon nosto (nyt 100 euroa) ja rikesakon määrääjien laajentaminen mm. pysäköinninvalvojiin?
 - Ehkä tulevaisuudessa, ei mahdollista tässä valmisteluaikataulussa

KIITOS!

jussi.kauppila@gov.fi

sirje.sten@gov.fi

tarja-riitta.blauberg@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

